

Modře označené štítky znamenají,
že není zaplacené předplatné!
Předplatné na jeden rok je
38,10+ 1,90 (HST) = 40 kan. dolarů
Cena 1,91 + 0,05 (HST) = 2,00 dolary.

Agreement # 40005374/ Registration # 09089

Datum, dokdy jsou noviny
předplaceny, je v pravém
horním rohu štítku!
ISSN 1186-9283 (Print)
ISSN 1923-1784 (Online)

J Time
Committed
Á délai
convenu

Telefon: 416/530-4222
647/728-0654
Praha: 222-261-811
E-mail: abe@zpravy.ca
abe@satellite1-416.com

ČESKOSLOVENSKÉ NOVINY - CZECHOSLOVAK NEWSPAPER

No. 10.

(520.)

Vol. 23.

satellite 1-416

Thursday,

June 13,

2013

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2
satellite1-416.com — zpravy.org — zpravy.ca — spravy.ca

Už je po dešti...

alespoň všichni doufají. V Praze povodňový rekord z roku 2002 nepadl. Na štěstí. Ne všude byli takhle šťastní. Třeba v Německu v Pasově dopadli podstatně hůře. V Čechách to odneslo hlavně povodí Labe od Mělníka na severozápad. V Ústí nad Labem stoupla hladina řeky o víc jak deset metrů a několik dnů spojoval obě části města pouze vlak, protože silniční mosty byly zaplavené vodou. V Jaroměři pro změnu most spadl, ale to jsou východní Čechy a zde Labe vypadá za normálních okolností jako potůček.

Přítom hodně zachránila přehrada Les Království, o které málokdo ví, přestože je od 1. července 2010 Národní kulturní památkou. Byla postavená v roce 1920 a v té době to byla největší přehrada v Československu. Málokterá přehrada je tak neobvyklá svým estetickým provedením. Na podzim roku 1955 jsem strávil v nedaleké ozdravovně pro podvyživené děti dva měsíce a přehrada byla častým cílem odpoledních vycházek. Za tu dobu jsem přibyl dva kilogramy na váze. Zajímavé bylo, že v dospělém věku přibývám na váze i mimo dosah této magické stavby. K mému překvapení Ozdravovna Les Království existuje dodnes.

Časy se mění a od roku 1920 vyrostla na Vltavě celá kaskáda devíti přehrad: Lipno I, Lipno II, Hněvkovice, Kofensko, Orlik, Kamýk, Slapy, Štěchovice a Vrané. Přitom z Prahy až do Štěchovic se dalo v době mého dětství jet parníkem. Tato kaskáda zadržela značné množství vody, čímž pozdržela povodně o čas, takže bylo možné postavit protipovodňové bariéry. Neobvyklé na této povodni však bylo, že množství vody přišlo z přítoků Sázavy a Berounky, což málokdo čekal a které se vlévají do Vltavy až na dolním toku. Ještě překvapivější bylo rozvodnění Botiče v Hostivaři, v Záběhlicích a dokonce v Michli, což způsobilo i evakuaci domova důchodců Sue Ryder v Michelské ulici v Praze 4.

Letošní povodně přišly skutečně nenadále; ještě v pátek jsme šli po zablácené cestě v Kuksu podél Labe, které připomínalo spíše potůček. V sobotu přišlo a v neděli jsem se cestou vlakem do Prahy dověděl, že nemůžeme již použít metro, které přestalo zastavovat v některých stanicích. Naštěstí linka 26 stále jezdila. V pondělí přestalo metro v okolí vltavských břehů fungovat úplně. Kolem jednotlivých stanic vznikly bariéry a místo metra začaly jezdit

tramvaje XA a XB a autobusy XC. Intervaly byly jedna až dvě minuty. Některé mosty byly pro dopravu uzavřené, Karlův most byl uzavřen i pro pěší. Místo automobilů se na mostech objevily stovky lidí, kterým média říkala ironicky *vodní turisté*. Ve skutečnosti tito návštěvníci dělali totéž, co profesionální média: fotili, filmovali a předávali své zkušenosti dál. Zkrátka dali přednost skutečnosti před virtuálním prožitkem. Nejvíce však člověk v takové situaci hodnotí všechny dobrovolníky, někteří z nich dokonce obětovali svou dovolenou.

Objevuje se -i jako vždy- neobvyklá míra solidarity. V tuto chvíli (ve středu 12. června 2013) se vybralo již 47 milionů. Koná se řada benefičních koncertů. Voda se nevyhnula ani parkům, kde začaly padat stromy a tak se nesmělo ani do Letenských sadů a do Stromovky. Škody se odhadují na desítky miliard, jen pojišťovny již dostaly žádost o pomoc ve výši čtyř miliard a povodně připravily o život deset lidí.

Aleš Březina, foto: Maria Gabánková - Praha

Masarykův ústav
zve své členy, jejich rodiny a přátele i s dětmi na tradiční

Český a Slovenský den

Sobota 22. června 2013

- 10.00 h se otvírají brány parku
- 11.00 h bohoslužba s rev. Liborem Švorčíkem
- 14.00 h zahájení oficiálního programu

V PROGRAMOVÉ NABÍDCE:

- vystoupení Sokola Toronto, - tance Vychodna Slovak Dancers, - ukázky z představení Nového divadla, - písně ze staré Prahy, - taneční hudba a písně i k poslechu Jana Chlumského, písničky a kytarou Jitky Karlíkové, - hudební vystoupení školního souboru Steel Drum Band, - Talent Show zájmových skupin i jednotlivců, - společné hry pro děti, - přátelská hra v odbíjené

NABÍZÍME:

- české tradiční jídlo v restauraci Praha, BBQ klobásy a tvarohové šátečky, káva ve stánku MMI,
- domácí české a vídeňské knedlíky

VYBERETE SI:

- jablonecká bižuterie, - dřevěné hračky, - dovezené české potravinové a kosmetické produkty,
- ruční a výtvarné práce, - DVD českých filmů a pohádek pro nejmenší, - odnesete si použité knížky podle svého výběru jako dárek MMI

Oběd a občerstvení je možné si zakoupit po celý den v restauraci Praha.
Parkoviště zdarma v areálu.

Vstupné: - dospělí \$15, - děti do 12 let zdarma
- rodinná vstupenka (dva dospělí a dvě děti starší 12 let) \$40

INFO: IVA JEČMENOVÁ 416.439.4354 450 SCARBOROUGH GOLF CLUB RD., TORONTO

IN SUPPORT OF OUR BUDDING YOUNG ARTISTS
MMI WILL FEATURE A

YOUTH TALENT SHOW

CZECH AND SLOVAK DAY JUNE 22, 2013

Does your child sing, dance, play musical instruments, other?
Special appreciation given to numbers of Czech and Slovak Culture.

- All youth welcome. First come first served.
- Showcasing our youth is supporting our future.
- Register today and feature your budding young artist.
- Register your child ASAP

by calling (416)439-4354 or e-mail office@masaryktown.org
deadline June 14, 2013

Masaryk Memorial Institute Inc, 450 Scarborough Golf Club Rd., Toronto

Czech & Slovak Institutions

České velvyslanectví

Czech Embassy

251 Cooper St.
Ottawa, ON K2P 0G2
Tel.: (613) 562-3875
Fax: (613) 562-3878
E-mail: ottawa@embassy.mzv.cz

Slovenské velvyslanectví

Slovak Embassy

50 Rideau Terrace
Ottawa, ON K1M 2A1
Tel.: (613) 749-4442; 749-4450
Obch. zast.: (613) 748-1773
Fax: (613) 748-0699

Český generální konzulát

Czech General Consulate

2 Bloor Street West, Suite 1500
Toronto, ON M4W 3E2
Telefon: 416-972-1476
Fax: 416-972-6991
E-mail: toronto@embassy.mzv.cz
Úřední hod.: pondělí až pátek 09.00 - 12.00

Honorary consulate of the Czech Republic

Calgary, AB

Honorary Consul: Jaroslav Jelínek

611-71st. Avenue SE.,
Calgary, AB T2H 0S7
Tel.: (403) 269-4924,
fax: (403) 261-3077.
E-mail:
jelinek@terramanagement.com.

Montreal, Quebec

Honorary Consul:

JUDr. Hynek Žilkovský

2020 University, Suite 1920.
Montreal, QC
Tel.: (514) 316-4383
E-mail: montreal@honorary.mzv.cz

Honorary consulates of the Slovak Republic

Calgary, AB:

208 Scenic Glen Place N.W.,
Calgary, AB T3L 1K3.
Tel. and Fax: (403) 239-3543,
Mobil: (403) 540-1668, (403) 399-9982
luzanzotto@shaw.ca
Mr. Ludovit Zanzotto, Honorary Consul
Jurisdiction: Alberta and Saskatchewan

Montreal, QC

22, Place de la Madeleine
Dollard des Ormeaux, Quebec H9B 1W3
Tel.: (514) 421-2972, Mobil: (514) 585-2496
Fax: (514) 421-1583
slovex@sympatico.ca; slovex@slovex.com
Dezider Michaletz, Honorary Consul

Toronto, ON:

649 Brooker Ridge
Newmarket, ON L3X 1V7
tel: 647/290-9304 fax: 905/898-0166
slovakconsulateto@gmail.com
Michael Martinecek, Honorary Consul
Jurisdiction: Province of Ontario

Vancouver, BC:

247 Abbott St., 3rd Floor
Vancouver, BC V5Z 1E4
Tel. & Fax: (604) 682-0991
e-mail: stan.lisiak@gmail.com
Hours: Tuesday 14:00-16:00,
Thursday 10:00 - 12:00
Mr. Stanislav Lišiak, Honorary Consul
Jurisdiction: British Columbia

Translations

**EVA
MESTICOVÁ**

Certifikovaná
překladatelka

emestic@hotmail.com

416/922-8786

**Dr. Petr
Munk**
Chiropraktik
1552 Bloor St. W.

Toronto, Ont.
www.drpetermunk.com

Ordinační
hodiny:
Pondělí-pátek:
10-13 a
15-19.

Tel.: 416/533-0005

**ČESKO-SEVEROAMERICKÁ
OBCHODNÍ A KULTURNÍ
KOMORA INC.**

CZECH - NORTH AMERICAN
CHAMBER OF COMMERCE AND
CULTURE

909 Bay St. # 1006
Toronto, ON M5S 3G2

Tel./Fax: (416) 929-3432

E-mail: czechevents.novotny@gmail.com
www.czechevents.net

Mind & Body

Lakeshore Village Integrated Medicine

Integrated Medicine Clinic
we provide

Registered Massage Therapy
Craniosacral Therapy
Lymphatic Drainage (CDT)
Lymphoma Treatment
Hot Stone Massage
Low Level Intensity Laser
Naturopathic Medicine
Acupuncture
Chiropractic Treatments
Relationship Issues and Psychotherapy
Osteopathy, Yoga, Addiction Counselling.

**Některé soukromé pojišťovny
hradí některé vybrané léčby**

2921 Lakeshore Blvd West, Etobicoke
(at Islington Avenue)
Tel.: 416/823-1165

E-mail: rmt-yyz@integratedmedicine.ca
www.integratedmedicine.ca

**Corriere Canadise a Canadian Jewish
News končí publikaci
Kdo tak udělá zítra?**

Corriere Canadise, znamenitě kanadsko-italské noviny zastavily činnost 4. května. Příští měsíc by slavily své 59. narozeniny. Založil je Dan Iannuzzi, který později také založil mnohojazyčnou televizní stanicí CFMT (dnešní Omni Television). Noviny dostávaly od italské vlády skoro 3 miliony dolarů ročně. Na minulý rok (2012) podpora nepřišla. Majitelé zastavili vydávání.

20. června končí publikaci 53 roků vycházející významný časopis Canadian Jewish News. Zastavení publikace bylo odůvodněno "ubývajícím počtem předplatných a stále se zmenšujícím počtem inzerentů".

S ubývajícím počtem předplatitelů a inzerentů se potýkají sto let staré vycházející americké noviny. Některé už rovněž zastavily činnost. Problém je pochopitelně těžší u poměrně malých etnických skupin a netýká se jen tisku. Týká se i naší skupiny. Dnes oba češky (a občas slovensky) psané časopisy, *Satellite* a *Nový domov* jakž takž přežívají. Přežívají, více nebo méně úspěšně, i jiné naše krajanské organizace. Ale ti, kteří je vedou, mají nejen obtížný úkol je udržet, ale i snažit se odhadnout, co s nimi bude za 10-20 let. A jestliže jednou z možností je jejich zánik, pak se pokusí buď zánik oddálit nebo hledat řešení, jak zachovat alespoň nejdůležitější stopy snažení naší generace (i těch předešlých) v Kanadě. Začali jsme na Torontské univerzitě, která rozšiřuje (do jaké míry záleží na podpoře naší komunity) program českých studií. Tam, kde máme co nabídnout (Masaryktown) by pravděpodobně stálo za to (nepochybuji, že dnešní vedení Masarykova ústavu už hledá cesty) zahájit nezávazné jednání s místními správními a školními orgány města Scarborough o spolupráci, jež by zaručila zachování a přístupnost odkazu Masarykova ústavu a české a slovenské demokratické větve v Torontu a v Kanadě vůbec. Není to úkol pouze vedení. Je to úkol pro nás pro všechny.

Josef Čermák

**Chvála krajanských
československých časopisů**

V Kanadě vychází řada místních časopisů vynikající úrovně. Včera jsem obdržel dva z nich: Letní číslo *Dobrého dne*, vydávané *Czech and Slovak Association of Canada, K-W-G branch* (zodpovědná redaktorka: Eva Kratochvílová), v němž jsem si - mimo jiné - přečetl zajímavou črtu cestovatelské dvojice Jany a Standy Staňkových o *Fannie Quigley*, rozené Františce Sedláčkové, proslulé tanečnici, zlatokopce, dřevorubkyni a lovkyni divoké zvěře - v národním parku Denali na Aljašce, kde navštívili její domek.

Druhý časopis - *Montrealský věstník* (červnové číslo) mi počítačem přeposlala Anna Janoušová, starostka *Kanadského Sokola* a vzdělávatelka torontské jednoty. Montrealská skupina má na červen bohatý program: 9.6. - koncert CEM; 12.6. - schůzka klubu seniorů; 16.6. - bohoslužby; 18.6. - výborová schůzka Montrealské pobočky Českého a Slovenského sdružení v Kanadě; 26.6. schůzka klubu seniorů. Pro konec října Montreal plánuje koncert, na kterém vystoupí "Trio Valdštyň" (na počest bývalé předsedkyně montrealské pobočky ČSSK, Aleny Valdštyňové). V červnovém čísle si přečteme i poznámku o dni matek (začalo to už v Římě, o uvedení svátku v Čechách v roce 1923 se zasloužila Alice Masaryková). Obdivoval jsem i fotografii skupiny dávných a hlavně nestárnoucích (že bych se na čas odstěhoval do Montrealu?) přátel: Ludvíka Martinů, Mišy Fuchsové, Josefa Hříba a Aleny Martinů. Šéfredaktorkou *Montrealského věstníku* je Alena Martinů a v redakční radě najdeme chvalně známá jména: Miša Fuchsová, Ema Košacká, Ladislav Křivánek, Ludvík Martinů.

DĚTSKÝ TÁBOR HOSTÝN

existuje od roku 1954. Nachází se 80 km na S od Montrealu v lesích Lanziuerského pohoří. Tábor vlastní pláž na jezere Lafond. Tábor pro děti od 6 do 16 let bude letos od 30. června do 20. července. Cena: 375\$/týden, 950\$/3 týdny. Za každé další dítě ze stejné rodiny je sleva 10%. Daně se neplatí. *Sociálně slabší případy se řeší individuálně.* Výhody pro děti: kvalitní program, dobré jídlo a levné poplatky. Vydáváme potvrzení na daňové účely! Do tábora přijímáme i děti, které nemluví ani česky, ani slovensky. Ať si děti přivedou svoje kamarády či kamarádky. Hledáme placené kuchařky (možná kompenzace za pobyt dětí) a vedoucí k dětem. Přihlášky na dětský tábor a na práci jsou na internetu:

www.hostyn.org

Posílejte své děti a srovnáta na tábor, chcete-li udržet českou a slovenskou tradici tábora.

KONTAKTY:

Ředitel dětského tábora:

RNDr. Josef Maxant, tel. 450-465-4844, fax: 450-923-4159, camghostyn@gmail.com;
Sekretářka: Viera Šebénová, tel. 514-385-5153, hostyn@live.com;
President Asociace Hostýn: Zdeněk Nosek, tel. 514-365-8863.
Tel. v létě do tábora: 450-222-2006.

**Dvě slavná výročí -
vlastně tři:
Jiří Krupička, Olga
Velanová a Karel Velan**

V první polovině roku 2013 se dožili krásného věku tři lidé, kteří významně poznamenali náš život. Jiří Krupička oslavil sté narozeniny, Olga Velanová a Karel Velan devadesáté páté. Všem třem jsem vzdal čest před osmi roky v knize *It All Began With Prince Rupert - The story of Czechs and Slovaks in Canada* K jejich slavným narozeninám se je dovolím pozdravit českým překladem textu uveřejněného v této knížce.

Jiří Krupička

Mnozí dobří čeští a slovenští uprchlíci a imigranti si za svůj domov zvolili Edmonton. Jen málokdo z nich se těší pověsti tak skvělé jako Jiří Krupička, jako vědec i jako člověk. Krupička ve své rodné zemi bojoval proti nacistům i komunistům. V Kanadě byl jedním z vůdců své komunity a byl poctěn zvolením za čestného předsedu edmontonské pobočky Českého a Slovenského sdružení v Kanadě. Je nositelem Purkyňovy ceny Geologického ústavu v Praze a Masarykovy ceny, která mu byla udělena Československým sdružením v Kanadě.

Olga Velanová

Je mimořádnou ženou. Nejen proto, že koná dobré skutky - a těch je řada - ale ještě víc pro kvalitu její povahy. Není snadné žít vedle obrovsky úspěšného muže, mít víc peněz než byste mohli utratit a jít životem tak vyrovnaně a zůstat tak prostě a graciózně člověkem a neokázale ženou. Česká a slovenská komunita v Montrealu (i jinde) jí hodně dluží.

Karel Velan

(zkrácená verze)

Vystudoval mechanický inženýrství v Brně, pracoval jako návrhář ve *Zbrojovce*. Pak přešel k firmě *Vikar*, kde skončil jako vedoucí plánovacího oddělení. Ve věku 27 let vytvořil dvě inženýrské společnosti, které o dva roky později komunisté znárodnili. Velan uprchl i s rodinou a v roce 1949 dorazil do Kanady. V roce 1950 inkorporoval *Velan Engineering Ltd.* Vynalezl i patentoval zvláštní ventil, právě v době, kdy americké námořnictvo mělo s ventily problém. O deset let později 95 % všech lodí nejmocnější země na světě tyto ventily používalo. Jiné jeho výrobky najdete v energetických podnicích či v nukleárních raketových instalacích. Vedle Kanady má továrny v USA, Anglii, Portugalsku, Jižní Koreji a Číně. Je autorem knihy o vzniku světa a členem učených a profesionálních společností a štedrým podporovatelem nemocnic, škol pro tělesně poškozené děti a kulturních organizací. Našel si i čas zúčastnit se krajanského života.

Všem třem upřímně gratulujeme a přejeme jim, aby se jim splnilo všechno, co si sami přejí.

Josef Čermák

863 Bloor St. W.
Toronto, Ont.
(416) 533-0080

Bloor St. W. Danforth Ave.

Ossington Ave. Broadview Ave.

281 Danforth Ave.
Toronto, Ont
(416) 466-0330

CYCLEMANIA

Italské prázdniny

Vlastně to všechno začalo už hrozně dávno. Jak praví klasik, lépe řečeno klasička české literatury Božena Němcová: Dávno již tomu..., co létaly ČSA do Kanady, přesněji řečeno do Toronta a Montrealu a z té doby nám zůstaly karty ČSA *Air Miles* a zároveň i nějaké ty míle. Jenže nic netrvá věčně a jednoho dne vloni v září, přišel přes e-mail vzkaz, že musíme své míle zužitkovat do konce měsíce, jinak, že propadnou. Na cestu přes Atlantik jich bylo málo, ba ani do Irska, či Španělska jich nebylo dost. Zapřemýšleli jsme a zatoužili jsme po krásné dovolené u moře. „Taková Jugoška, pravil jsem zasněně!“ A již jsem se díval, jestli ČSA létají do Černé Hory. Nelétaly. V seznamu jmen jsem objevil dvě pohádková města Split a Dubrovnik a to na červen 2013. Pro jistotu jsem ještě připojil třetí možnost: Řím - květen téhož roku. A pak se nic nedělo.

TAM NĚKDE VPŘEDU LZE VYTUŠIT PAPEŽE FRANTIŠKA

Když jsem čekal dost dlouho a pořád nic, tak jsem poslal další e-mail a k mému překvapení jsem se dověděl, že naše míle propadly, protože jsme nesložily patřičný poplatek za nutné daně k letence do Říma. Podivil jsem se tedy nad tímto počínáním, protože nic v mé ani v Mariině elektronické poště nebylo. Požádal jsem o vysvětlení. V ČSA tvrdili, že mi účtenku poslali, já jsem se zase divil, že jsem nic nedostal. Po několikadenním dohadování jsme dostali přece jen nové letenky na květen 2013 a tak došlo přece jen k naší cestě do věčného města.

Když jsem zde byl asi před deseti léty a chtěl jsem si vzít přes kreditní kartu peníze, moje celkem nová VISA karta zmizela nenávratně v hlubinách bankomatu a měl jsem po hýření. Na štěstí měla moje žena *cestovní šeky*, které v úřadovnách AMERICAN EXPRESS bez poplatků proměňovali. Pravda, když jsme byli v roce 2010 ve Florencii, už tam po této dobročinné organizaci nebylo vidu ani slechu, ale my jsme měli speciální kartu od Royal Bank VIP, kde nám nic neúčtovali, takže jsme ani nepostřehli, že by s cestovními šeky byly potíže. Po návratu jsme opět tuto kartu zrušili, protože nepotřebujeme chodit někde v zahraničí každý týden do banky. Nyní jsem tedy přišel s nápadem vzít opět s sebou cestovní šeky na zaplacení noclehu, přece jen po zkušenostech z minulých let člověk nerad tahá velké peníze v prostředcích městské hromadné dopravy.

Vždy koncem září je v Torontu svatováclavské posvícení a vloni zde byl nejen biskup Esterka, ale i salesián Jaromír Zádrapa, který vede poutní dům Velehrad v Římě. S Marií si během oběda povídali o umění a o všem možném a tak jsme jeho pozvání do poutního místa Velehrad rádi přijali.

Musím říci, že to bylo neuvěřitelné setkání. Ale abych nepředbíhal. Přijeli jsme do Říma a bez problémů jsem vybral na letišti 200 eur z bankomatu. Když jsme, ale přišli na Velehrad, tak nikdo *Travel Cheques* neznal, v bance je nechtěli a ve směnárně na ulici chtěli téměř deset procent poplatků.

JEDNO Z ŘÍMSKÝCH TRŽIŠŤ

Úřad AMERICAN EXPRESS sice v telefonním seznamu byl, ale když se zavolalo na zmíněné číslo, tak elektronický hlas oznamoval, že číslo je neplatné. Jaromír sice zkusil zavolat do Vatikánské banky, kde má Velehrad také účet, ale tam to nikdo pro změnu nebral. Když už jsme byli rozhodnutí jít do směnárny, řekl Jaromír, ať chvíli počkáme, oblékl se a vyrazil s námi kolem katedrály svatého Petra na posvátné území. Vstup na území samostatného státu Vatikán je z jedné postranní uličky a není přístupný normálním smrtelníkům. Vše kontroluje přísná švýcarská garda. Jenže Otec Jaromír měl zvláštní propustku, která ho opravňovala projít touto branou, kudy procházeli pouze duchovní a občas projely autem řeholnice s vatikánským číslem. Když jsme dorazili před banku, Jaromír se zarazil. Přece jen pohybovat se po tomto posvátném místě v krátkých kalhotách není obvyklé, ale jít takto do samotného úřadu Vatikánské banky by mohlo způsobit skandál. Jelikož šeky nebyly napsány na mne, ale na Marii, okamžitě jsem nabídl, že počkám venku. Chvilí jsem tedy postával před Vatikánskou bankou a čekal jsem, že mne co nejdříve vyvedou, protože jsem neměl u sebe žádný doklad. Pozoroval jsem provoz, sledoval různé metaře, kteří uklízeli chodníky. Zkoumal jsem, zda se jedná o najatou firmu anebo o řeholníky, ale po chvíli jsem byl unaven a přece jen únava zvítězila nad strachem, že budu vypovězen za hrabdy, ačkoliv od okamžiku, kdy je zde papežem František, tak zde mají chudí větší práva než v minulosti, což je vidět na každém kroku.

Usedl jsem tedy na schody u protější budovy. Po chvíli prošel kolem mne zástupce švýcarské gardy. Slušně jsem povstal a nechal ho po schodech projít. On mně jen pokynul, abych nevstával. Za chvíli prošel opět a nesl v ruce na talíři bábovku. Situace se opakovala. Už jsem z toho byl poněkud nervózní. Konečně vyšla z banky rozradostněná Marie a Jaromír. Ve Vatikánské bance jí šeky bez problémů a bez poplatků proplátili. Ve stejnou chvíli se objevil muž ze švýcarské gardy. Nenesl celou bábovku, ale pouze její část v ubrousku a s úsměvem mně ji věnoval. Jestli mě pokládal za bezdomovce, který se tam nějakým záhadným způsobem ocitl nebo za poutníka, či za zkrachovalého teologa, jsem se nedověděl, ale o bábovku jsme se rozdělili. Pokud byste však jeli do Itálie neberte si sebou cestovní šeky. Ne každý má přístup do Vatikánské banky a ne každému dá švýcarská garda bábovku.

Oddechli jsme si a trochu jsme oslavili tento vítězný vstup do věčného města a začali odysseu po památkách.

Jak již jsem řekl, vidět nového papeže je velmi obtížné, poutníci na něj čekají od šesti hodin ráno a náměstí před katedrálou je zcela zaplněné. Za to dostat se do Sixtinské kaple nezabere ani deset minut. Pravda musíte absolvovat řadu sbírek z Vatikánského muzea a kromě Rafaelových fresek můžete vidět i pěknou výstavu moderního umění. Tam všude již to vzdali a můžete fotografovat, jen v sixtinské kapli, kde se pravidelně ozývají výkřiky

STARÁ ŽIDOVSKÁ ČÁST MĚSTA

strážců: „Ticho!“ se fotit nesmí. Jedna slečna poblíž nás to zkusila a strážce ji načapal a musela všechno hezky rychle smazat.

Jedním z největších zážitků je Národní muzeum *Palazzo Massimo alle Terme*, kde je mezi neuvěřitelnými dva tisíce let starými mozaikami i malá zmínka o tom, že pár metrů od muzea bylo objeveno celé sídliště, jelikož se však v roce 1947 stavělo nádraží Termini (jedna z nejošklivějších budov v Římě), byla celá oblast zbuldozerována. Inu asi v době války nebylo moc úcty k památkám. Bombardovaly se Pompeje, proč nesrovnat se zemí i něco po válce.

Cestou z muzea jsme se v jedné postranní uličce zastavili na večeři. Ceny byly přijatelné. Jednalo se o restauraci ve dvoře činžovního domu. Vedle nás se posadili manželé z Brazílie, přesněji řečeno z hlavního města Brazílie, čili Brasílie. My jsme si dali jeden chod, oni dva. Když nám přinesl číšník účet zaplatili jsme místo 40 eur 46. 15 % byla obsluha. Naši spolustolovníci dokonce 12 eur navíc, přestože to byli slušní lidé, nadávali jako špačci.

Ale abych jen nepomlouval. V sobotu jsme vyrazili do městečka poblíž Říma Frascati, které je pověstné skvělými víny. Pokud navštívíte Montreal, může vás překvapit, že v mnohých restauracích si k jídlu můžete přinést víno a vrchní vám ho otevře. Ve Frascati je tomu opačně. Na náměstí si můžete koupit levné sýry, šunky, různé salámy, *prosciuta* a pak zajdete do vinářičky, kde jsou papírové ubrusy a můžete baštit a popíjet. Litr dobrého vína tam stojí pět euro.

Pravda, vrchní nevypadal příliš důvěryhodně a čekali jsme, co za obezličku vymyslí. Vrátil nám přesně, podle toho, kolik jsme vypili. Víno nám chutnalo. Když jsme chtěli koupit za dalších pět eur ještě láhev na cestu, hrdě odmítl: Pět eur to stojí v podniku, láhev na cestu stojí dvě eura a tři eura nám vrátil. Pak věřte lidem, podle toho, jaký na vás udělají dojem na první pohled.

Aleš Březina, foto: Maria Gabánková - Řím, Praha

Já jsem někdo jiný - filmy na letošním MFF v Cannes byly ve znamení změn identity

(MFF v Cannes proběhl 15.-26.5.2014)

Na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes se objevilo mnoho témat. Jedním z hlavních se mi zdá být, že málo víme, kdo vlastně jsme. A víme to stále méně. Možná to ani nechceme vědět. Plejáda hrdinů, kteří nevědí, kdo jsou, kam jdou a o co usilují, byla ve festivalových filmech tak dominantní jako fotografie Paula Newmana a Joanne Woodardové na čelní straně Festivalového paláce. Dobrá se vlastní identity byla víc než jen otázka obvyklých snobských konverzaček, ale skutečně vážné téma dneška - francouzský film o ztrátě identity v kataklyzmatech destrukcí a revolucí Zapomenutý obraz (L'Image Maquante) ocenila porota programové sekce Jiný pohled hlavní cenou. Byl to jeden z mála snímků, kde režisér kambodžského původu Rithy Panh po letech emigrace ve Francii hledá svou ztracenou a Pol Potovým režimem převálcovanou identitu. Na mysl mu po letech přicházejí zapomenuté obrazy a zároveň snaha svou původní identitu vzkrásit. Potom, co ztracený obraz najde, stává se sám sebou. Většina filmových hrdinů letošních Cannes však identitu nepotřebovala, dokonce se jí chtěla zbavit, stát se někým jiným, anonymním, bezejmenným.

V Tootsie Sydneyho Pollacka z roku 1982 bylo ještě jasné, že záměna identity je akt, který děláme s rozmyslem. Nezaměstnaný herec se převleče za ženu, aby dostal angažmá. Identita se nezměnila, šlo jen o to, být na chvíli někdo jiný. Byla to konec konců legrace. Dvaatřicet let poté je obtížné říct o hrdinech, kdo jsou. I když se nepřevlékají a opticky zůstávají stejní. Hlavní problém je v tom, že svou identitu neznají ani oni sami. Zjistit, kdo jsem, být čitelný pro své okolí, je těžko řešitelný rébus. Skrývání vlastní identity je jednou z hlavních zbraní filmových hrdinů, kteří by možná chtěli být někým jiným, ale nevědí kým. Francouzský film Já a moje matka (Les Garçons et Guillaume, à Table!) byl uveden v mimosoutěžní sekci Čtrnáctideník režiséru a stal se svým způsobem objevem festivalu. Ve filmu hraje hlavní roli Guillaume Gallienne, významný francouzský herec z Comédie Française, známý z rolí v dílech francouzských klasiků nebo z remaku Fantána Tulipána z roku 2003. Já a moje matka je jeho režijní prvotina, komedie o identitě, film, u něhož jsme schopni se od srdce smát i velmi odvážným větám jako „kolonoskopie je způsob deflorace“. Guillaume je heterosexuál, jehož celá rodina považuje za homosexuála. Ve škole v přírodě ve Francii musí pozorovat s nechutí onanující spolužáky, pak ho rodina pošle do Anglie. Je stále někdo jiný, nepatří do davu, neví ani, kdo je. A jeho rodiče to vědí ještě méně. Na vojně ho neodvedou, ale masáže ve Alpách mu udělají dobře. Pozná tam ženu. A nakonec mu jeho kamarádka řekne, že je nejlíp prakticky vyzkoušet, které pohlaví ho bude víc přitahovat. A tak se stane. Identita je jasná, nastává happy end. Ale takový film jsem v letošním kolekci filmů Cannes našel jen jeden.

Emocionální izolace

Kdo jsou cizinci žijící pod zemí v soutěžním filmu Borgman (režie Alex van Warmerdam), je otázka. Nevědí to ani oni. Nejsou to zcela jistě blaniční rytíři, protože na povrch zemský vylézají jen proto, aby škodili. Camiel Borgman dokonce připomíná trpaslíka a pro malou holčičku na zemi je kouzelník z pohádky. Ale on je někdo úplně jiný. Je to únosce, násilník, zlý element. Malířka Marina žijící bohabojně ve středostavovské rodině s ním má slítování, když jí říká, že je špinavý a potřebuje se vykoupat. Trpaslík si říká Anton, jeho zájmem je rodinu zničit, jejich krásnou zahradu vyplnit. Proto přivolá pomoc druhů z podzemí. Všichni jsou falešní. Falešný bagrista, falešná lékařka. Nejsou to vrazi, nevíme přesně, kdo jsou. Vypadají slušně. Jejich podstata je jiná.

Neznámou identitu má také dívka ve filmu Mladá a krásná (Jeune&Jolie) od Françoise Ozona. Ozon, známý provokatér, se domnívá, že žijeme v brutálním světě, kde těžko poznáme, kdo je kdo. Jeho hrdinka je opravdu mladá a krásná a sedmnáctiletá - hraje ji svůdná modelka z titulních stránek letošních francouzských novin Marine Vacth. Doma má všechno, co potřebuje, jídlo, peníze, prostor. Nepotřebuje peníze. Isabelle se stává po přednáškách amatérskou prostitutkou jménem Lea. Má dvě simkarty a dvě identity. Erotiku za peníze má jen jako povyražení, jako experiment. Klientům tvrdí, že je plnoletá. Je vidět, že erotická práce jí moc netěší, až na krátký vztah s přibližně sedmdesátiletým mužem, který během aktu zemře. Jedině s ním prožívá něco jako rozkoš. Jen tady je krátký okamžik pravdy, jen tady na chvíli vidíme, kdo je kdo. Francouzský režisér Ozon natočil další ze svých provokativních filmů, který je nejen o erotice, ale i stavu lidské duše.

Dívka jménem Miele ve stejnojmenném filmu italské herečky a nyní i režisérky Valerie Golino je dívka dvou identit. Hraje ji herečka Jasmine Trinca. Dívka je studentka, ale ve své druhé, skrývané identitě pomáhá terminálně nemocným lidem zemřít. Miele znamená v

italštině med. Je to zároveň kódovací jméno Irene, která studovala medicínu a vydělává si ilegální euthanasii. Přináší starým lidem léky, vysvětluje jim jejich funkci a diskretně sleduje, když si pacient vezme lék nebo když mu ho podá někdo z jeho blízkých. Irene je nezávislá, její matka zemřela, dívka má jen ženatého partnera. Žije v emocionální izolaci. Což je první krok k tomu, aby člověk mohl mít druhou identitu. Nerozumí svému vlastnímu životu, svému já. Jednou se jí podaří obstarat lék člověku, který nemocen není, chce jen zemřít. Irene věří, že euthanasie není záležitost pro právníky a pro policii, ale že je to hluboce osobní věc, která se musí řešit individuálně. Mezi dívkou a jejím okolím snímá režisérka velmi často skleněné zdi. Je tu odcizení, vzdálenost, neporozumění. Možná odcizení je to, co umožňuje, abychom na sebe brali roli něhoho jiného a pohroužili se do ní.

F. OZON: MLADÁ A KRÁSNÁ

FOTO: INTERNET

Na druhé straně zdi

Běženci a emigranti žijí vnitřně na druhé straně pomyslné skleněné zdi. Ve filmu Mezipřistání (L'Escale) Kaveha Bachtariho (programová sekce Čtrnáctideník režiséru) sledujeme v polodokumentárním, polohraném stylu jedenáct imigrantů z Íránu, kteří zůstali v Řecku a snaží se dostat dál do západní Evropy. Hlavně touží po Norsku, Německu nebo Švýcarsku. Potřebují k tomu peníze. Musí proto napřed pracovat. Na druhé straně zdi v přístavu (tentokrát to není skleněná stěna, ale drátěný plot) sledují turisté, jak nastupují na lodi, které je odvezou do přístavů. Utečenci žádný přístav nemají. Mají svůj pronajatý byt, někteří v něm žijí už několik let. Čekají na turistickou sezónu, kdy je snazší dostat se do proudu turistů. Někteří z Íránců si proto nechávají barvit duhovku, aby ji měli modrou jako Evropané. Není jasné, kdo jsou. Podobně jako ve francouzském filmu Mohammeda Hamidiho Homeland nevědí, jestli jsou spíš Íránci nebo spíš Evropané. Alžiřan Farid říká ve filmu Homeland: „Nevím nic o zemi, kde se narodil i můj rodič, nic mě sem netáhne.“

Svou identitu popírají i tři utečenci z Guatemaly. Je jim patnáct a jsou na cestě do Spojených států přes Mexiko. Mexický režisér Diego Quemada-Diez ve filmu Zlatá klec (La Jaula de Oro) sleduje cestu dětí, které nemají

nebo nechtějí mít žádnou identitu. Nevlastní žádný oficiální dokument, popírají, že by měli nějakou rodinu. Existují zde a nyní, vzpomínky nemají. Neplánují. Na cestu přibírají i Indiána, který neumí ani španělsky, natož anglicky. Jsou neustále na střese nějakých vlaků, které každou chvíli přepadávají buď vojáci nebo gangy. Jedou „z nicoty do nicoty“. V jednu chvíli se objeví krásný obraz železnice, zasazených stromů a hor. Kamera se vzdálí a my vidíme, že jde jen o model železnice. Realita je prašná, není kde spát a není za co jíst. Ani to ale hrdinům nevadí. Jako by neměli cit. Jsou to hrdinové na druhé straně zdi. Tu skutečnost zeď mezi Mexikem a Spojenými státy prolezou s pomocí překupníků, dostanou se chodbou pod zemí do pásu nikoho (trochu připomíná pásmo mezi drátěnými zátarasy a státní hranicí u nás za socialismu) a před sebou mají vysoký, úhledný plot, kontrolovaný elektronikou a helikoptérou. Za ním jsou už Spojené státy. Ale i na tenhle zátaras mají mexičtí překupníci recept. Za zátarasem jsou v buši američtí ostřelovači. Je to film o tom, že trojrozměrný čas ztratil smysl. Důležitý je jen přítomný okamžik. Okamžik, jak naskočit na vlak. Okamžik, kdy letí kulka. Okamžik, kdy se platí překupníkovi. Okamžik, kdy se utíká.

Konec času

Student práv Fabian je také člověk na útěku. Ve čtyřhodinovém filmu Norte, konec historie (Norte, Hanganan Ng Kasaysayan) mluví filipínský režisér Lav Diaz (jeho film Batang West Side byl na MFF v Karlových Varech) o tom, že je nemožné mít nějakou identitu v situaci, kdy smysluplný vztah mezi věcmi a lidmi neexistuje. Uklidňující je ve filmu jen pohled na domácí zvířata. Na začátku filmu se mluví dokonce o „smrti pravdy“ a „smrti významu“. Norte, konec historie (programová sekce Určitý pohled) vypráví o studentovi práv Fabianovi, který vzdal studia, dostane se do finančních obtíží a zabije matku. Podezření z vraždy ale padne na jeho bratra Joaquina, který měl s matkou potyčku chvíli předtím. Film dlouze, ale strhujícím způsobem líčí, jak rodina po uvěznění Joaquina spoluzivá, jaké násilí panuje ve věznicích, jak je možno spolupřevést bit nebo ubít. A zatím Fabian chodí jako živá mrtvola po místech, kde žije rodina jeho bratra, aby nakonec v zoufalství znásilnil svou vlastní sestru, která se mu snaží v jeho mukách pomoci. Postavy chtějí jen přežít. Jsou to lidé bez identity. Uprostřed filmu hledá Fabian pásmu v křesťanském shromáždění, na konci filmu sleduje příznačný obraz lidí, pobitých pod dálnicí. Není možné přesně rozeznat, o co jde. Buď z dálničního mostu spadl autobus nebo se skupina bezdomovců stala obětí nějakého násilí. Těžko říct. Není žádná spása. Je jen nekonečné vykořenění lidí bez identity. „Vychovávaly nás slůžky, naše rodina vůbec nefungovala,“ říká Fabian své sestře, která má na venkově hospodářství a ráda by, aby se k ní Fabian nastěhoval a rodina začala znovu fungovat. Je to ale jen iluze. Jsou jen démoni. Nespokojenost s tím, jak jde svět. Není možné to ani změnit. „Revoluce skončily, levičáci zmizeli, nikdo nic nechce, masy budou vždycky jen poslouchat,“ říká na jednom místě Fabian svým kolegům, kteří mezitím dělají kariéru, zatímco on se trápí se situací světa. Na jednom místě ho vidíme pracovat v bistru. Člověk v uniformě, s jmenovkou, s přesnými pohyby, bez identity.

Cizinci v tolika filmech letošního festivalu v Cannes, kteří nechtějí a ani nemohou najít, kdo jsou, považují za příznačný rys současné filmové krajiny. Jedou, prchájí, vraždí, ale nevědí proč. Nechápu, jak je smysl toho, co dělají. Možná ztratili v globální společnosti kořeny, možná jen měli smůlu. Možná jsou lidé bez identity nemocní jedinci uprostřed měnicí se společnosti, možná je společnost nemocná. A možná je nemocný jen film.

Radovan Holub, Cannes

Vysídlení Němců

R.M. Douglas: *Orderly and Humane: The Expulsion of the Germans After the Second War* (R.M. Douglas: *Uspořádané a lidské: Vyhnání Němců po druhé válce*) Yale University Press, 486 pages, \$ 38.00

Recenze Paul Wilsona: *Vykopněte Němce z východu* (*The New York Review of Books*)

Paul Wilson začíná svoji recenzí (a tato črta je inspirována jeho recenzí, je to vlastně moje recenze Douglasovy knihy, viděné očima Paul Wilsona) touto větou: *Jestli jste si někdy mysleli, že černá díra hrůz, již byla druhá světová válka, vydala všechna svá děsivá tajemství, pak možná přišel čas začít myslet znovu.* A pokračuje: *Nová kniha Colgate historika R. M. Douglase otevřela - nebo spíš znovu otevřela - další mučivou a většinou ignorovanou kapitolu, jejíž duch dosud tahá a řínčí řetězy po bojištích druhé světové války.*

V roce 1944 a v prvních měsících roku 1945 Rudá armáda před sebou hnala Hitlerovy divize a současně vysídlovala skupiny německých osadníků. Když válka končila, byly jich miliony. Když v květnu 1945 skončila, oťrásla střední Evropou další exploze, která byla zosnována během války a schválena vládami v Londýně, Moskvě a Washingtonu. *Od května 1945 a po značnou část roku 1947, a často i později, další miliony Němců, usedlých v Československu, Polsku a Maďarsku (a v menší míře v Rumunsku, Bulharsku a Jugoslávii) byli zbaveni občanství, majetku a vyhnáni ze svých domovů, pěšky, nebo v dobytých vozech, jen s tím, co mohli unést, do okupačních zón zpusobeného Německa.* Douglas odhaduje, že - včetně uprchlíků z východu - mezi 12 a 14 miliony německých civilistů opustilo nebo bylo vyhnáno ze svých domovů, jeden z největších přesunů obyvatelstva v historii. *Příkaz Spojenců, vydaný v Postupimí v létě v roce 1947, žádal odsunující země, aby odsun provedly 'spořádaným a humánním způsobem' přišel pozdě. V té době už odsun začal - barbarsky, v podstatě bez dohledu mezinárodní autority.*

Wilson vidí Douglasovu knihu jako pečlivě prošetřenou zprávu o odsunu samotném - *především v Československa a Polska - kolem deseti milionů lidí. Nevyhnutelně provázených velkou krutostí, bídou a smrtí: odhaduje se, že mezi 500 000 a 1 miliónem etnických Němců - včetně mnoha žen a malých dětí - zemřelo hladem, sebevraždou, nemocemi a špatným zacházením. Rodiny byly rozděleny a mnoho mužů a mladých chlapců podezíraných z kolaborace nebo členství v Hitlerově mládeži, bylo bez soudu popraveno a pohřbeno v hromadných hrobech a uzavírá citátem Douglasovy jedné z nejoptimističtějších interpretací odsunu: Byl nesmírnou, člověkem způsobenou tragédií, v rozsahu, který tlačí utrpení vyvolané 'etnickou čistkou' v Jugoslávii v devadesátých letech do pozadí.*

Odsun Němců probíhal v době, kdy Sovětský svaz (také díky rozhodnutí generála Dwight Eisenhowera přenechat osvozené Prahy sovětským jednotkám), konsolidoval svoji dominantní pozici ve střední a východní Evropě (jaký by asi byl osud této oblasti, kdyby Truman i Eisenhower vzali vážně naléhání Winstona Churchila v telegramu Trumanovi z 30. dubna 1945: *Není pochyby, že osvození Prahy a okupování co možná největší části západního Československa Vašimi jednotkami by mohlo být rozhodujícím pro poválečnou situaci v Československu a mohlo by významně ovlivnit vývoj v sousedních zemích...* a kdyby se bývalo splnilo Churchillovo 'doufání', vyjádřené v telegramu Eisenhowerovi ze 7. května: *Doufám, že Vaš plán Vám nebrání, abyste postupoval na Prahu, budete-li mít dostatečný počet mužstva a nesetkáte-li se s Rusy dříve...* Na Eisenhowerův rozkaz se americké tanky na poloviční cestě z Plzně do Prahy vrátili do Plzně. Prahu 'osvobodily' sovětské jednotky. V Československu, v Polsku a Maďarsku rozhodující role byla svěřena osvědčeným komunistům. Tak v roce 1945 se vrátil do Prahy z Moskvy, kde podepsal až 100 rozsudků smrti měsíčně, Karel Vaš, narozený 1916 na Podkarpatské Rusi v židovské neproletářské rodině (jeho otec byl advokát), promováný před válkou na Univerzitě Karlově. V Praze jedním z jeho hlavních úkolů bylo zatýkání československých občanů a jejich předávání do sovětské péče: téměř polovina jich v gulagu nepřežila; vycvičil a komandoval jednotky vybraných zabijáků, dával příkaz k zastřelení německých civilistů - v Postoloprtech jich zlikvidovali víc než tisíc. Ale němečtí civilisté nebyli jedinými obětmi desítek Vašů. Vaš sám začátkem padesátých let zatkl generála Karla Janouška, velitele československých letců v RAF, který se zúčastnil bitvy o Anglii. Janoušek dostal 15 let. (Generál Heliodor Píka dostal provaz). 'Vašové' zlikvidovali i jednu z nejpřednějších československých žen, Miladu Horákovou: byla oběšena; její tělo nebylo nalezeno...

Souhlasím s Douglasem, že odsun byl nesmírnou, člověkem způsobenou tragédií potvrzující Gibbonův názor (citovaný i v Winstonem Churchillem v jeho románu Savrola), že historie je v podstatě *záznam zločinů, pošestlosti a neštěstí lidstva.* Nevím, do které kategorie by Gibbon zařadil odsun Němců. Rozhodně by bylo snazší zařadit ho mezi zločiny, kdyby nebylo dvou světových válek, na jejichž vzniku se tak masivně podíleli představitelé Německa. Pokud jde o Československo, bylo by daleko snadnější cítit soucit s vyhnáním sudetských Němců, kdyby si tak mnozí z nich nepřáli připojení Sudet k Hitlerovu Německu a kdyby ze Sudet předtím nevyhnali Čechy.

Autor knihy samozřejmě ví, že jen v druhé světové válce přišlo o život přes dvacet milionů lidí; že pět let nemilosrdné války a zotročení zemí, z nichž po válce byli etničtí Němci vyhnáni (skoro se ostýchám připomenout vyvrždění všech mužů a vyvezení všech žen a dětí z vesnice Lidice v odplatu za zastřelení Hitlerova zástupce v trosce Čech, SS Gruppenführera Reinharda Heydricha), zbrutalizovalo obyvatelstvo do nenávistné touhy po odvetě. Stejně se ostýchám uvést poněkud ironický argument, že odsun Němců z Československa neměl (alespoň pro velkou většinu těch, kteří to přežili) jen negativní následky: prožili příštích 40 roků svého života více méně jako svobodní lidé, zatímco v Československu (pokud by z něj neuprchli jako desetitisíce protikomunistických Čechů, nebo pokud by na svých kabátech nezaměnili hákový kříž rudou hvězdou) by žili v komunistickém systému jako otroci nenáviděného Stalina.

Kdo tedy nese (vedle těch, kdo se dopustili aktů fyzického násilí) zodpovědnost - bez ohledu na okolnosti - za utrpení statisíců lidí. Ti, kteří odsun navrhli (jedním z nich byl československý prezident Edvard Beneš) a ti, kteří ho schválili (vlády USA, Velké Británie a Sovětského svazu) a kteří tak učinili v očekávání, že budou odstraněna ohniska etnických sporů a nových válek? Ti, kteří halasně a nadšeně odsun schvalovali a zabírali majetky odsunutých Němců? Ti, kteří si lízali vlastní rány a mlčky přihlíželi k bezpráví, páchaném na jiných? Kde byli ti Češi a Slováci, o kterých v roce 1949 v University of Toronto Quarterly americký historik S. Harrison Thomson napsal: *Zatím co hrdiny druhých národů jsou jejich velcí dobyvatelé... hrdiny Čechů a Slováků jsou muži citlivých srdcí a myslí.* Největším je Jan Hus, náboženský reformátor, milovník pravdy? Ano, ale kolik lidí je ochotno platit za pravdu svým životem a obětovat královský dar lásky, zřít se pohledu na něžnou průsvitnou zeleň javorů v předjaří, na první květ na jabloni, na Jižní kříž na noční obloze, vzdát se výsady stát s Einsteinem v absolutní pokoře před nepochopitelným tajemstvím vesmíru...

Ale ovšem, všední život je jinde. A nekončí vždycky tragicky. Když začal odsun Němců ze Sudet, nemajetní lidé ve vnitrozemí, zvláště zemědělská dělníci, obsadili jejich chalupy, statky a obchody. Sudetští Němci byli přesunuti do vnitrozemí prakticky jen s tím, co unesli. Byli

přiděleni hlavně sedlákům, jejichž zaměstnanci odešli do Sudet. Národní výbor v mé obci mě požádal, abych s několika rodinami zajel do jejich bývalých domovů a pomohl jim vzít si pár dalších věcí jako obleky a peřiny. V jejich obci se na nás vyřítil člověk s rudou hvězdou na klopě kabátu. Prosbu mých svěřenců různě odmítl a když jsme protestovali, rozzuřil se tak, že jsme všichni - včetně mne - čekali, že nás postřílí, nebo zmlátí. Do duše jsem se styděl. Po mém odchodu do exilu můj bratr udělal nejlepší a - vzhledem k ladění doby - statečné, rozhodnutí: oženil se s Emmou, dcerou jednoho odsunutého německého sedláka. Později strávil nějakých šest let v komunistických vězeních a v pracovních táborech. Zemřel před pádem režimu. Emma dosud žije v mém rodném domku. Každou sobotu ráno jí telefonuji a povídáme si o problémech pokročilého věku.

Josef Čermák

Collected for Monument Victims of Communism up to 31. May 2013

Alice Vesna, Fischer Karel & Marie, Heger Peter & Donna, Hložánek Jana, Jackson Simon & Marie, Pelnář Hana, Proschek Libuse, Runza Ivana, Sammer Hana, Schiller Milan & Jane, Scholz Miloslav & Hana, Sirotek Frederick, Skoumal Zdenek, Veselý Anna. (Zaslala H. Flack - Ottawa)

Dear Mr. Klimkowski,

Enclosed please find a Bank of Montral draft in the amount of \$ 4326.75 payable to Tribute to Liberty. This draft represents the balance of funds in the account of DareDen Theatre Inc., a partner - with Hearts Open Toronto and Sokol Canada in an organization known as Open Book Group. The OBG agreed collectively that no funds should be sent to anyone until the project is substantially advanced. The draft is sent to you as the contribution of the Open Book Group for the erection of a monument to the Victims of Communism in Ottawa.

The following is the list of donors, whose contributions comprise the total donation, as prepared by DareDen Theatre's Treasurer. We believe these donors qualify for your "brick" program. Please add their names to your list.

Kiung B Lee, Hana Kolin, David Levy, Nitra Travel, Halveka Marketing Inc., J. Matějovič, Joe Čermák, Anonym, Sokol Gymnastic Association 'Masaryk', Czech and Slovak Assciation, Czech and Slovak Association Montreal, Total: \$4,250.00 (zaslal Jossef Čermák).

Praha, 16. května 2013

Wiženi,

tak jako každý rok, pořádá i letoš. 26. června naše Sdružení bývalých politických vězňů SBPV pietní akt za oběti rudoého teroru z let 1948 - 1989. Pietsního shromáždění se účastní představitelé státu, círovi, zástupci některých velvyslanectví v ČR, bývalí političti vězni a veřejnost, abychom si připomenuli oběti komunistického režimu a vzdali hold popraveným a umučným politickým vězňům. Někteří z nich se již postavili na odpor nacistické zvěř z II. světové války v řadách domácího odboje nebo jako příslušníci spojeneckých armád. Ti zde spolu s ostatními odpočívají ve hromadných hrobech.

Závěreč tímto pietním aktem také připomeneme mladším generacím hrůzy komunistického teroru v době sličho uslí na tuto historii zapomenout, nebo ji případně vysvětlí i v rozporu s historickou skutečností.

Je nám ctí, Vás pozvat na tento pietní akt. Obřad začíná 26. června v 10 hodin na Čestném pohřebišti politických vězňů II. odboje na hřbitově v Úbřích v Praze 8. Po zahájení obřadu budou kladeny věnce, následovat budou projevy oficiálních hostů, obřad bude zakončen společnou modlitbou za oběti komunismu. Obřad trvá až 1 hodinu.

Ladislav Bergman
předseda

Bergman

Zápisky od Pacifiku

(2013-10)

Podobně, jako možná nejedna z kandidátů na onen čas, který penzijní věk zbavuje mnohých povinností, jsem se právě na to období těšil, po pečlivém zhodnocení, zda si mohu dovolit penzi poněkud dříve, než je v kraji zvykem. Zjistil jsem, že mohu a tak jsem to udělal.

Po celý život, stejně doma, jako v Kanadě, jsem si kupoval knihy. Ne že bych je dodnes všechny do jedné přečetl a pamatoval si dokonale jejich obsah. Ostatně, to se na mně, v mém pokročilejším věku, snad ani nemůže čtít.

Nejednou jsem si liboval, když jsem místo návštěvy veřejné knihovny sáhl pro požadovanou knihu do vlastní knihovny. Někdy jsem dílo našel, někdy ne. Ale vždy jsem se z toho vlastnictví knih (a jiných drobných věcí) těšil, zatímco automobilů jsem si během více než čtyřicetiletého pobytu v Kanadě pořídil poměrně málo.

Časy se mění, jak se říká, ale pro mě stačí jen čas. A ten dospěl k bodu, kdy je reálné pomyslet, bohužel, na změnu. Prodaní domu, přestěhování do menšího apartmánu, v docela krajním případě domova důchodců. Ač tato situace bohudík snad ještě není aktuální, dochází k občasné představě takového momentu.

A v tu chvíli adrenalin stoupá, ale nikoli z radostného důvodu, stejně tak krevní tlak a mžitky se mi dělají před očima! Co to bude za kalamitu, stěhování, prodej, transakce! Všechno to po léta příjemné schraňování, promění se v artikl bezmála prokletý!

„Už máme dvacet beden těch tvých knih plnejch a není to vůbec vidět!“ slyším lamentovat choť. A tu naše emigrace se dvěma kufry připadá mi jako žertík nebo dětská pohádka.

Není snad život komedie plný omylů?

Kverulant (věčný nespokojenec)...tak si někdy připadám sám sobě. Ale ne vždy. Většinou se považuji jen za pozorovatele dění a některá pozorování sděluji.

O tom, co snad stručně se pokusím popsat, dovolím si říct, že něco takového by se tady v Kanadě sotva stalo před dvaceti, třiceti lety.

V roce 2006 se naši sousedé rozhodli pro renovaci domu, který právě koupili. Přinesli plány s dotazem, zda proti tomu nic nemáme. Neměli jsme. „It will be our dream home!“ pravil muž-psychiatr a tváře mu růžověly nadšením.

Začalo se dílo firmou slibného jména *Carpenter (Truhlář) and Gentleman*. Asi po třech měsících se mi zdálo (na ten sousední dům a bazén vidíme chtít nechtě z jídelny), že práce se nějak protahují, ba že se na pozemku a na domě mnoho nemění. Čas plynul a občas došla velmi robustní dvojice manželů - majitelů a diskutovali s *Carpenterem*. Renovace se vlekla, došlo na střechu, pak bazén, likvidaci ledné části domu, začátek budování v tom místě jiné. přibylo několik diskusí.

Garáž v úrovni země zmizela, na jejím místě vybudován pokoj, garáž poklesla, jímka před ní napojena na kanalizaci (jak se později ukázalo s nedostatečným spádem). Po mnohem delší době, než je pro takovou renovaci běžná, došlo k dokončení.

Uplynulo pár let. Asi před rokem dům koupil současný majitel. Před nedávnem sdělil, že mu do domu zatéká a musí vyměnit střechu. Přijela firma, též veliký jeřáb, s jeho pomocí na střechu uloženy nové tašky a po ní začalo se pohybovat sedm chlapíků! Asi po čtyřech dnech byla kratší chvíle klidu a pak se na ulici objevily vehikly úplně jiné firmy a na střeše jiná skupina. A v ohromení jsem viděl, jak na několika místech sundávají instalované tašky a žena (moje) dokonce zaslechla rozhovor střešního odborníka s majitelkou domu, že byly shledány neuvěřitelné nedostatky a jejich vyřešení zabere dosud neurčený počet dnů! Takto informoval v té věci (snad) odborník.

Se sousedy jsme se krátce setkali jen asi dvakrát nebo třikrát. Je mi jich v tuto chvíli velice líto. Škoda, že u nás dnešní soused nezazvonil než podepsal koupi. Asi bych mu poreferoval o průběhu té renovace. Bylo by to jistě vhodné. Ale přišel se s chotí představit až když už se stali šťastnými majiteli.

Následující pozorování jen než žertíkem k tomu právě uvedenému. Cestou na jisté místo minulí jsme tenisové kurty, na kterých se objevil nový, sytější nátěr, lákající co nejdříve ke hře. Ten nápad s modrou barvou hřiště je dobrý, míče jsou lépe vidět.

A jak jsme místo míjeli, zdálo se mi, že bílé lajny jsou nějak divné, moc široké. Řekl jsem si: „Jsi stařec, blbě slyšíš, teď už možná došlo i na zrak!“

Ale docela náhodou a z jiného důvodu odpoledne jsem ty kurty minul opět a co vidí moje brýlemi vylepšené oko? Chlapík kráčí, v ruce pistoli a modrou barvou postříkuje ty předtím nabarvené bílé lajny! Napadlo mě, že tohle je asi pod hlavičkou obce a ta zaplatila mamlasovi, který lajnování zpackal a bude muset zaplatit i schopnějšímu chlápku, který dal kurtům správné lajny. Takže, ptám se, zda by takovéhle trapasy byly tu možné před zmíněnými mnoha lety, kdy jsem ke Kanadě vzhlížel jako k zemi bezmála dokonalé?

Vážený čtenáři si možná pomyslí, že je mnoho jiných, důležitějších věcí k zamyšlení ... k tomu pravím: tím hůř!

Jeden (tedy já rozhodně) už se nestačím divit, smát se, pohoršit se, nakrknout a podobně, když se dozvím, co se mezi politiky děje a to na nižší i vyšší úrovni ba nejvyšší úrovni! Mnoho mne nepotěší, že takové zprávy plynou převážně z mojích bývalých, dneska zcela svobodných domoviny. V této chvíli kanadský Senát se zachvívá ve svých základech, hladovci zneužili svých postavení a přišlo se na to.

Nevím dost přesně (ač to se mohu snadno dozvědět na internetu) jak často kanadský senát zasedá a rozhoduje o věcech důležitých. Za to ale vím, že takové místo je velmi dobře placené a zodpovědnost za to či ono rozhodnutí senátora? Jisté by v tom smyslu nerad měnil s navrhovatelem mrakodrapu nebo mostu. A nebo srdečním chirurgem.

Dávno již nebylo profese, která byla tak zneuctěna jejími příslušníky jako je profese politiků. Ano, ne všichni mají hroší kůži a doufám většina z nich mužů a žen solidního charakteru, Přesto se věru obávám čist noviny a otevřít internet jakbysmet.

Vladimír Čícha - Vancouver

Fiddler's Dell Bar & Grill

Since 1954

Licensed under L.L.B.O.

Evropská a kanadská kuchyně

Slovenský i szegedinský guláš s knedlíky, smažený sýr, řízek!

V neděli, v pondělí a ve středu můžete mít populární křidélka!

Dvacet točených domácích i dovezených piv

Velká obrazovka, na které můžete sledovat přímé fotbalové i hokejové přenosy!

Na vaši návštěvu

na 781 Annette St. (křižovatka Jane St.) v Torontu

se těší

Jozef Karol; Tel.: 416/767-8882

TOČENÝ PILSNER URQUEL A CZECHVAR
V ZÁPADNÍM TORONTU!

PORTRÉTY, KRESBY, OLEJOMALBY, KOLÁŽE

Z výstavy Puzzle

MARIA GABÁNKOVÁ

TEL.: (416) 535-8063

www.paintinggalleries.net

e-mail: gabankova@paintinggalleries.net

Chcete sledovat a ovládat
TV vysílání z pohodlí
Vašeho gauče?

Káblówka
The future of IPTV

Česká a Slovenská televízia jednoducho a bez počítača !
www.kablovka.com

EXPERIENCE EDENVALE AERODROME
A beautiful place to fly and dine

- Bistro 26 Restaurant
- Hangar Rentals
- Czech Manufactured Ultralight Aircraft for sale
- Self Serve Fuel Station
- Runway Lights
- Automatic Weather Observation Station (AWOS)

BISTRO 26
EDENVALE Aerodrome

5195 Hwy 26 East | Stayner, ON | L0M 1S0 | Tel: (705) 428-3112
www.edenflight.com | www.bistro26.ca | info@edenflight.com

For reservations please call (705) 428-4703 or email us at info@bistro26.ca

Šarvátky kolem ÚSTR

Ústav pro studium totalitních režimů (ÚSTR) byl zřízen v roce 2007 a jak nedávno napsal Mark Kramer, ředitel programu studií o studené válce na Harvardské univerzitě a někdejší člen vědecké rady ÚSTR, od začátku byl středem sporů. Kramer - stejně jako třeba Vilém Prečan - od začátku chtěl, aby ÚSTR byl profesionální, nestrannou organizací, něco jako německý ústav *Bundesbeauftragte*, zodpovědný za archiv *Stasi*, který si uchoval svoji samostatnost hlavně díky Joachimovi Gareckovi, ochotnému postavit se i kancléři Helmutu Kohlovi. Kramer zdůrazňuje, že zákon zřizující ÚSTR stanovil jako hlavní úkol Ústavu pochopit a dokumentovat utiskující mechanismus nacistického a komunistického režimu v Československu, zatímco někteří členové Ústavu žádali, aby se věnoval výzkumu *individuálních sociálních pozic dělníků, inteligence, funkcionářů režimu...* pozice národnostních menšin atd. K poslední krizi došlo v polovině dubna, kdy všech patnáct členů vědecké rady zni odešlo na protest proti odvolání (některými zaměstnanci viděného jako politicky motivovanému) bývalého šéfa ústavu Daniela Hermana. Ředitelka ÚSTR, Pavla Foglová se před sestavením nové vědecké rady obrátila na řadu osobností s dotazem, zda by členství ve Vědecké radě ÚSTR přijali. Vilém Prečan odpověděl: „Jsem připraven podílet se na současném pokusu učinit z ÚSTR odbornou instituci schopnou čelit i nepříznivým politickým tlakům. Vycházím z předpokladu, že ÚSTR má šanci (možná poslední) stát se tím, co od něho ideologicky nezatížená část veřejnosti očekává.“ V rozhovoru pro ČT24 15. května 2013 Prečan, který v radě působil už v letech 2009 až 2010, řekl: “Do vědecké rady vstupují proto, aby se vědecká rada stala hrází proti jakémukoliv zneužití ústavu.”

Ředitelka Foglová kandidáty do vědecké rady předložila hlavní radě ÚSTR, která sestavení nového vědeckého panelu odsouhlasila pěti hlasy (Naděžda Kavalírová se zdržela hlasování). Nová vědecká rada má 12 členů (předšlé vědecké panely měly 15 členů):

Zdeněk Beneš - Profesor českých dějin, Filozofická fakulta UK.

Muriel Blaiveová - Historička (české a československé dějiny), Institut Ludwiga Boltzmannova ve Vídni.

Peter Bugge - dánský historik a bohemista (přednáší české a středoevropské dějiny a českou literaturu na univerzitě v Aarhusu).

Ladislav Cabada - Politolog, vysokoškolský pedagog. Současně přednáší v Plzni a na Metropolitní univerzitě Praha.

Michal Pehr - Historik a politolog, pracovník Masarykova ústavu AV ČR

Petr Pithart - Disident, bývalý český premiér, později předseda Senátu, vysokoškolský pedagog
Adrian Portmann von Arburg - Švýcarský historik dlouhodobě působící v Praze. Věnuje se dějinám migrací, především vysídlení Němců z českého pohraničí. Přednáší historii na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně.

Vilém Prečan - univerzitní profesor, zabývá se českými i slovenskými dějinami. Stojí v čele Československého dokumentačního střediska. V roce 1998 získal Řád Tomáše Garrigua Masaryka.

Jan Rataj - Historik a politolog, zabývá se moderními českými a čs. dějinami, vyučuje na pražské VŠE, externě působí i v Ústavu českých dějin FF UK.

Oldřich Tůma - Historik, od roku 1992 pracuje v Ústavu pro soudobé dějiny (ÚSD) Akademie věd ČR. Od roku 1998 je jeho ředitelem.

Karel Vodička - Politolog, zabývá se zejména transformací politických systémů středovýchodní Evropy. Od srpna 2010 pracuje na Institutu Hannah Arendtové pro výzkum totalitarismu při Technické univerzitě v Drážďanech.

Tomáš Vrba - Překladatel a novinář, v letech 2004 až 2007 předsedal radě ČTK. Přednáší literaturu na New York University v Praze a zasedá ve správních radách Nadace Forum 2000 nebo Československého dokumentačního střediska nebo dozorčí radě Divadla Archa.

Josef Čermák

Stačí kolem pohledět, jak je malý tenhle svět

Je až k nevíře jak globalizace zmenšuje svět kolem nás; včera mi napsal kamarád z Ostravy, že na oslavě narozenin se taky mluvilo o moji rodině. Emailoval jsem kamarádovi dotaz, kdo na oslavě byl a on mi obratem osvětlil, že jeho přítelkyně Milena pracovala na pedagogické fakultě, kterou vede profesorka Hana. Aha, komentovala tuto narozeninovou oslavu Eva, která se s Hankou přáteli víc jak 40 let a korespondují spolu třicet let, což žijeme v Ontariu.

Emailoval a vysvětlil jsem to do Ostravy kamarádovi se kterým kamarádím od chlapectví ve skautském oddílu BVU v Ostravě a dodnes si dopisujeme, a dodal jsem, že jeho přítelkyně Milena dělá most. Ladislav, můj kamarád z mládí, se nadále podíval jak je svět maličký, že on zná mne, jeho přítelkyně Milena zná prof. Hanku a Hanka nás. Evě to nepřípadalo extra podivné, ale spíše zábavné, a vysvětlila mi, že ke každému člověku na světě máme blízko nanejvýš přes šest známých, ale zpravidla stačí pět, jak o tom psala kniha "Six Degrees of Separation".

Neříkej, řekl jsem pochybovačně, a Eva pokračovala, že k ex-presidentovi Václavu Klausovi máme pokud ona ví, trojí cestičku a na prstech počítala: „Můj bratr Alan má spolužáka Libora Nováka, který bylo v

devadesátých letech Klausův tajemník a tak si to spočítáme: ty máš manželku Evu, Eva má bratra Alana, Alan má kamaráda Libora a Libor tajemnikoval pro Klause, takže mezi tebou a Klausem jsou tři lidi.

To je vlastně pravda, řekl jsem a Eva pokračovala s druhou cestičkou: ty máš od dětství kamaráda Káju, Kája dělal funkcionáře ODS ve Vyškově a v devadesátých letech kandidoval na senátora a zajiště byl blízko Klausovi, takže kdybys chtěl, dostal bys audienci s Klausem přes jednoho člověka. To je vlastně pravda, řekl jsem, protože mám děravou hlavu na takové věci.

A do třetice si zajiště pamatuješ, že k Vánocům jsme dostali fotky od přátel z Německa, kteří nám poslali fotku presidenta Klause v jejich domě u jídelního stolu v srdečném rozhovoru a hned tu fotku ve svém archivu našla a předložila jako důkaz jak blízko máme ke Klausovi. Dával jsem se na foto s pocitem, že bych si mohl na Klause sáhnout jak oni, kdybys chtěl. „Anebo by sis s Klausem pokecat nechtěl?“ zeptala se Eva.

Ale chtěl, řekl jsem pomalu, vždyť víš s jakou chutí jsme četli jeho knížku *Modrá planeta*, kde upozorňoval na ekologickou diktaturu, která nahrazuje marxistickou diktaturu komunistických všiváků a má stejný účel brát lidem svobodu ve jménu ekologických regulací.

„A řekl bys to na té narozeninové oslavě Hance a Mileně a Ladislavovi?“

„Asi ne,“ řekl jsem váhavě, „protože Češi už veskrze zapoměli, že Klaus byl jediný, který věděl co dělat po vyšumění komunismu v Československu a nastartování ekonomiky po tom beznadějném znárodnění a rovnostářství.“

„Určitě máš pravdu, že dneska je Klaus nepopulární, ale za pár let Zemanova prezidentství bude Klaus vzácný jako byl zhanobeny TGM a dnes je velikán české politiky a příklad ctnosti.“

„Chtěl jsem napsat, že každý zná každého, ale co když člověk nezná ani sám sebe?“

Eva se usmála a řekla, že heslo *Poznej sám sebe* bylo nad vchodem do antického chrámu už dávno před narozením Krista a odešla do kuchyně okořenit zeleninovou polévku.

Neodolal jsem a tuto malou situaci s narozeninami rozšířenou o známosti s Klausem jsem odeslal profesorce Hance, pro potěšení jak se rozhovor o nás na její oslavě rozšířil za Atlantický oceán. Obratem emailovala prof. Hanka, že si to přečetla, a že ona má fotografií s Klausem, když ji uděloval profesuru. Fotografií připojila k emailu, takže my z Ontaria známé osobně ne tři, ale čtyři lidi, kteří znají osobně Václava Klause.

Pochopitelně v březnu 2013, kdy prezident Klaus už je ex-president a většina národa se prezentuje tím, jak se jí Klaus zprotivil, není taktické si dodávat lesku známosti s lidmi, kteří znali osobně Klause; ani to nemám v úmyslu tímto psaním, akorát jsem rozvíjel úvahu, jak ten nový svět malý a jak je snadné být blízko komukoliv, pokud je člověk na internetu, pokud emailuje a zná lidi, kteří znají další lidi a ti další atd. atd.

Rost'a Firla - Sudbury

**Seeking single female
housekeeper / caregiver
(live-in optional)
for Mississauga area.
Valid work permit and
driver's licence required.
Slavic language preferred.
Call Didi @ 416-727-1305.**

TRAVEL INC.
827A Bloor St. W.
Toronto, ON M6G 1M1
e-mail:
Tatratravel@hotmail.com
Vám ponúka
cestovanie
do celého sveta
Spolahlivo vybavíme
GRAND CHINA TOUR
Oct 18-31, 2013
Readers of Satillite who
book by June 30th
\$50.00 reduction.
Volejte
Annu Zapletalov
Tel.: (416) 537-7698

AMAZING ICELAND

Land of the Midnight Sun

Hi Everyone!
We have always wanted to see Iceland and guess what?
We're going and you are welcome to join us!
17. Aug - 24. Aug 2013 - 7 days/6 nights
Direct flight with Icelandair

Please call for more information, space limited.

Formerly
Alta Travel

blanka@premieregroup.com
dianab@premieregroup.com

UNIGLOBE

Enterprise Travel

1221 Yonge Street (at Summerhill Ave.) Toronto
Tel: 416 504 3800
Toll Free: 1 800 825 7577
Fax: 416 968 5947

Monday to Friday: 9:00 AM - 5:00 PM

MEMBER OF:
IATA IRECS CTA
191080

ROYAL LEPAGE Signature Realty
THE WORLD'S LARGEST REALTY GROUP

Rosti Brankovsky

Broker
Jedinečné služby

Jak prodat dům nebo kondo?
Rosti Brankovský, který má hodně zkušeností s prodejem,
to může udělat za vás.

Jak koupit dům nebo kondo?
Když vidíte inzerát nebo nápis *Dům na prodej*,
Rosti Brankovský vám ho může ukázat.

Jsem tu pro vás!
Royal Le Page, Signature Realty
Independently owned and operated brokerage
416/443-0300 - direct 416/443-9268
www.brankovsky.com * e-mail: rostib@rogers.com

AVERAGE PRICE CHANGE
2008-2010